

Tjänsteutlåtande

Utfärdat: 2023-10-18

Diarienummer: N608-0030/22

Handläggare: Hillevi Petersson

E-post: ulf.hogberg@forskola.goteborg.se

Ekonomisk lägesrapport per september

Förslag till beslut

Förskolenämnden godkänner förvaltningens förslag till ekonomisk lägesrapport per september 2023.

Sammanfattning

Förvaltningen har upprättat en ekonomisk lägesrapport baserad på september månads redovisning. I rapporten ingår även en prognos för helåret som gjordes i samband med augustirapporten.

Den ekonomiska lägesrapporten skickas inte till kommunstyrelsen utan är endast en intern rapport till förskolenämnden.

Bedömning ur ekonomisk dimension,

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Barnkonventionen

Förvaltningen har ansvar att säkerställa att alla barn, oberoende av geografisk hemvist och sociala samt ekonomiska förhållanden, har lika tillgång till en likvärdig utbildning. Utifrån kommunfullmäktiges mål att *Göteborg har en förskola och barnomsorg som skapar goda och jämlika uppväxtvillkor för alla barn* strävar förvaltningen efter att barns bästa ska vara en målsättning för alla insatser som sker under året.

Samverkan

Information har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan den 18 oktober 2023.

Ärendet

Förvaltningen har upprättat en ekonomisk lägesrapport per september i enlighet med Göteborgs Stads budget- och uppföljningsprocess. I den här rapporten lämnar förvaltningen en övergripande analys av budgetavvikelsen till och med september samt en prognos för helåret.

Beskrivning av ärendet

För att nämnden skall kunna ta sitt ansvar för verksamheten lämnar förvaltningen kontinuerligt (tio månader) en ekonomisk rapport till nämnden.

Utfall till och med perioden

	Avvikelse mot budget tom augusti (tkr)	Avvikelse mot budget tom september (tkr)
Förskolenämnden	-34 933	-46 811
Förvaltningsgemensamt	1 297	-6 771
Styrning och ledning	17 135	14 456
Verksamhetsstöd	-1 055	-1 027
Ekonomi	-32 092	-32 417
HR	2 100	912
Utbildningsområden	-22 319	-21 963

Nämnden redovisar för perioden en negativ avvikelse mot budget om 46,8 miljoner kronor (mkr). Till och med augusti var det en negativ avvikelse om 34,9 mkr. Försämringen mellan månaderna beror främst på ökade personalkostnader, vilket dels beror på att flertalet av utbildningsområdena inte har anpassat sin personalorganisation till antalet barn, dels på ökade kostnader för lönerrevision.

I resultatet för perioden ingår inte förväntat statsbidrag avseende kvalitetshöjande åtgärder motsvarande 15,8 miljoner kronor. Intäkten gäller för perioden januari-september men kommer bokföras ut i sin helhet under oktober.

Staber och förvaltningsgemensamt

Förvaltningsgemensamt redovisar en negativ avvikelse om 6,8 mkr vilket dels beror på att kostnaden för lönerrevisionen blivit högre, dels på negativ prestationsreglering då det i snitt är 127 fler inskrivna barn än budgeterat för perioden.

Styrning och ledning redovisar för perioden en positiv avvikelse om 14,4 mkr vilket beror på lägre kostnad under våren för fristående förskolor samt att förvaltningen har sålt fler platser till andra kommuner än budgeterat.

Verksamhetsstöd redovisar för perioden en negativ avvikelse om 1 mkr. Avvikelsen förklaras främst av att rektorerna har sökt stödersättning i större utsträckning än tidigare för barn i behov av särskilt stöd. Underskottet vägs upp av ej budgeterat statsbidrag för nära vård.

Ekonomi redovisar för perioden en negativ avvikelse om 32,4 mkr. Avvikelsen förklaras av högre kostnader för kommungemensamma tjänster och högre lokalkostnader i form av nya objekt samt den risk som förvaltningen tagit avseende elkostnaderna i budgeten. Även Intern service redovisar en negativ avvikelse vilket beror på högre

personalkostnader då anpassningar till beslutad ekonomimodell inte ännu genomförts fullt ut.

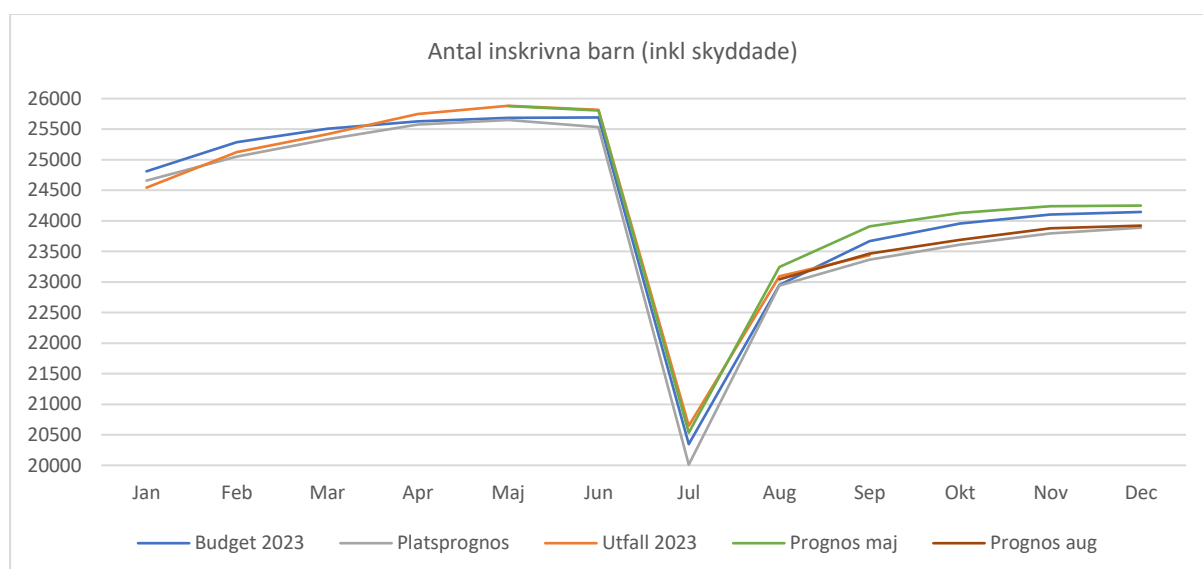
HR redovisar för perioden en positiv avvikelsen om 0,9 mkr. Avvikelsen beror främst på utbildningsinsatser som inte påbörjats ännu. Underskottet på bemanningsenheten beror på färre sålda timmar i förhållande till overhead-kostnaderna vilket innebär ofinansierade kostnader.

Utbildningsområden

	Avvikelse mot budget tom augusti (tkr)	Avvikelse mot budget tom september (tkr)	Reglering prestationsersättning (ack)
Utbildningsområden	-22 319	-21 963	3 363
Hisingen	-1 114	-1 377	544
Sydväst	-6 625	-6 023	1 324
Nordost	-322	327	639
Centrum	-14 258	-14 890	857

Utbildningsområdena redovisar till och med september en negativ avvikelse mot budget om 22 mkr. Till och med augusti var det en negativ avvikelse om 22,3 mkr. Avvikelsen har dämpats något men det skiljer inte så mycket mellan augusti och september. Underskottet beror på fortsatt ökade personalkostnader då personalanpassningar till antalet barn inte skett fullt ut ännu.

Inskrivna barn i september avviker negativt med 234 barn mot rektorernas budgeterade antal. Totalt för perioden januari-september är det 127 fler barn vilket ger utbildningsområdena en positiv prestationsreglering om 3,4 mkr.

Centrum är det utbildningsområde som har störst negativ avvikelse om 14,9 mkr. Anledningen är att personalkostnaderna fortsätter öka vilket beror på att utbildningsområdet inte har anpassat sin personalorganisation i förhållande till barnantalet.

Även utbildningsområde Sydväst har en negativ avvikelse om 6,0 mkr. Största förklaringen till avvikelsen är höga personalkostnader till följd av för stor bemanning i förhållande till barnantalet under våren. Sydväst har dock förbättrat sitt resultat med 0,6 mkr sedan föregående månad genom att vara restriktiva i vikarieanskaffning samt övriga inköp.

Utbildningsområde Nordost förbättrar sin negativa avvikelse från augusti med 0,6 mkr och är det enda utbildningsområde som ligger på positivt resultat nu i september. Anledningen till förbättringen är att i september börjar effekten av vårens omställningar synas samt att utbildningsområdet fortsätter att anpassa sin personalorganisation till det minskade barnantalet.

Utbildningsområde Hisingen har en negativ avvikelse i perioden som i stort sett är oförändrad mellan augusti och september. Underskottet på Hisingen beror främst på minskat barnantal inom pedagogisk omsorg. De begränsningar som har införts angående vikarieanskaffning har gett effekt på underskottet inom utbildningsområdet.

Prognos augusti

	Helårsprognos maj (tkr)	Helårsprognos augusti (tkr)
Förskolenämnden	0	0
Förvaltningsgemensamt	21 061	38 029
Styrning och ledning	14 263	12 766
Verksamhetsstöd	-2 508	-2 203
Ekonomi	-37 301	-37 137
HR	-846	-497
Utbildningsområden	5 331	-10 958

Förskolenämnden lämnar i enlighet med budget en nollprognos för helår 2023. Trots ett negativt resultat i perioden bedömer förvaltningen att helårsprognosen augusti inte är orimlig utifrån de förutsättningar som gjordes i augustiprognosen:

- intäkterna för taxor och avgifter förväntas bli högre än budgeterat.
- ytterligare åtgärder för att anpassa organisationen på utbildningsområden kommer genomföras.

Nedan redovisas de största förklaringarna till prognosen.

Stödavdelningar och förvaltningsgemensamt

Förvaltningsgemensamt prognostiserar ett överskott om 38 mkr, vilket främst beror på ökade intäkter för taxor och avgifter samt statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder om 21 mkr. Beslut om statsbidragsram två kom under sommaren.

Styrning och ledning prognostiserar ett överskott om 12,8 mkr vilket till stor del beror på betalströmmar för fristående verksamhet. Avvikelsen förklaras av att förvaltningen säljer fler platser än budgeterat.

Verksamhetsstöd prognostiserar ett underskott om 2,2 mkr. Avvikelsen förklaras främst av att andelen barn i behov av särskilt stöd har ökat. Anledningen till detta är att

rektorerna till följd av den ekonomiska situationen sökt stödersättning i större utsträckning än tidigare då budgetläget förra året var mer gynnsamt.

Ekonomi prognostiserar ett underskott om 37,1 mkr vilket främst beror på att kostnaden för kommungemensamma tjänster är högre än budgeterat. Även den risk som togs i samband med budget avseende elkostnader påverkar prognosen negativt då den beräknas bli i enlighet med stadsfastigheters budgetutskick. Även Intern service prognostiserar en negativ avvikelse vilket till stor del beror på högre personalkostnader då anpassningar till beslutad ekonomimodell inte ännu genomförts fullt ut.

HR prognostiserar ett underskott om 0,4 mkr. I avdelningen finns både över och underskott. Underskottet beror på att bemanningsenheten säljer färre timmar i förhållande till overhead-kostnaderna vilket innebär ofinansierade kostnader. Underskottet vägs upp av lägre utbildningskostnader till följd av färre deltagare samt försenade och uteblivna utbildningar.

Utbildningsområden

	Helårsprognos maj (tkr)	Helårsprognos augusti (tkr)	Reglering prestations- ersättning	Antal enheter med obalans över 300 tkr enligt prognos helår augusti
Utbildningsområden	5 331	-10 958	-5 171	32
Hisingen	8 769	1 958	-1 898	3
Sydväst	-3 325	-3 011	896	8
Nordost	1 339	2 497	-4 550	1
Centrum	-1 452	-12 401	380	20

Totalt lämnar utbildningsområdena i samband med helårsprognosen augusti en negativ prognos om 11 mkr. Den försämrade prognosen gentemot helårsprognos maj beror dels på lägre prognostiserat barnantal till hösten, dels på att alla enheter inte anpassat sin personalorganisation till antalet barn.

Centrum är det utbildningsområde som har störst avvikelse jämfört med föregående prognos. Centrum hade redan under våren en för stor personalorganisation i förhållande till barnantalet. I majprognosen prognoserar området med ett ökat barnantal inför hösten som skulle omhänderta vårens obalans, men även möjliggöra att nuvarande personalorganisation kunde bibehållas under hösten. I augustiprognosen prognoserar området med 200 barn färre än prognosen i maj vilket innebär en större negativ prognosavvikelse om -12,4 mkr.

Även Sydväst prognostiserar en negativ avvikelse om 3 mkr vilket främsta förklaringen är höga personalkostnader till följd av för stor bemanning i förhållande till barnantalet under våren.

För samtliga utbildningsområden prognostiserar rektorerna med en negativ reglering av prestationsersättningen om 5,2 mkr. För hösten är det i snitt 89 barn färre än budgeterat. Anledningen till den negativa regleringen är en kombination av både lägre barnantal och ändrade vistelsetider.

Uppföljning av åtgärdsplaner efter maj-prognosen

I helårsprognosen maj så var det elva enheter med obalans överstigande 300 tkr inom utbildningsområdena.

I utbildningsområde Hisingen fanns en enhet med obalans i maj. I enhetens åtgärdsplan framgick omställning av personal som planerad åtgärd för budget i balans. Den planerade åtgärden har inte genomförts på grund av att omställningsprocessen har försenats.

I utbildningsområde Sydväst fanns det fem enheter med obalans i maj. I enheternas åtgärdsplaner framgick naturlig avgång och ledighet som inte ersätts, utlåning samt omställning av personal som planerade åtgärder för budget i balans. För två av enheterna har åtgärderna genomförts, fått effekt och dessa enheter är i balans. För tre av enheterna har delar av åtgärderna genomförts men dessa har inte fått önskad effekt till följd av färre barn och högre vikariekostnader än planerat.

I utbildningsområde Nordost fanns det tre enheter med obalans i maj. Samtliga enheter har genomfört sina planerade åtgärder och är nu i balans.

I utbildningsområde Centrum fanns det två enheter med obalans i maj. I enheternas åtgärdsplaner för maj framgick att området skulle ta emot fler barn för en budget i balans. De planerade åtgärder har inte fått önskad effekt till följd av att augustiprognosen över antal barn helår har minskat med 200 barn jämfört med prognosen i maj.

Redogörelse av åtgärdsplaner efter augusti-prognosen

I samband med helårsprognosen i augusti finns det 32 enheter med obalans överstigande 300 tkr inom utbildningsområdena. Enheterna har upprättat åtgärdsplaner för att få en budget i balans.

Hisingen

I samband med helårsprognosen i augusti fanns det fyra enheter med obalans överstigande 300 tkr inom utbildningsområdet. Enheterna har upprättat åtgärdsplaner för att nå en budget i balans:

- lånar ut personal under hösten
- ersätter ej partiella ledigheter
- omställer personal
- fler inskrivna barn än prognos i augusti

Sydväst

I samband med helårsprognosen i augusti fanns det åtta enheter med obalans överstigande 300 tkr inom utbildningsområdet. Enheterna har upprättat åtgärdsplan för att nå en budget i balans:

- fler inskrivna barn än prognos i augusti
- ersätter ej partiella ledigheter
- omställer personal

Nordost

I samband med helårsprognosen i augusti fanns det en enhet med obalans överstigande

300 tkr inom utbildningsområdet. Enheten har upprättat åtgärdsplan för att nå en budget i balans:

- låna ut personal under hösten

Centrum

Centrum hade i samband med helårsprognosen i augusti 20 enheter med obalans överstigande 300 tkr. Enheterna har upprättat åtgärdsplaner för att nå en budget i balans:

- sökt och beviljat belopp för barn i behov av särskilt stöd
- minska andelen vikarier
- avsluta visstidsanställningar
- ersätter ej partiella ledigheter
- lånar ut personal under hösten
- fler inskrivna barn än prognos i augusti

Intern service

Intern service prognostiserar ett underskott om 6,1 mkr. För att nå en budget i balans planeras följande åtgärder:

- övertaliga medarbetare frigörs och får agera löpare
- minska andelen vikarier
- fortsätta att anpassa organisationen utifrån nyckeltalen
- minska livsmedelskostnaden genom att använda de råvaror som finns i lager samt välja lägsta kostnaden på nya (ekologiska råvaror bortprioriteras)

Sammanfattning bedömning efter augusti-rapporten

För att nå en ekonomi i balans så har förvaltningen, förutom konkreta handlingsplaner på rektors/enhetschefsnivå, planerat följande åtgärder:

- stor restriktivitet vad det gäller vikarieanskaffning
- i utbildningsområdena ser vikarieanskaffningen väldigt olika ut vilket på vissa enheter innebär en stor kostnad som snabbt kan öka. Utifrån restriktionen behöver förvaltningen se över vem som fattar beslut om vikarieanskaffning. De rektorer som har ett underskott behöver själva ta ansvaret för sin vikarieanskaffning.
- endast genomföra nödvändiga inköp och endast om enheten har ekonomi i balans
- enklare julfiranden

Egen befolkning och produktion

Den totala differensen för kommunal verksamhet gentemot platsprognos är 33 fler barn i september vilket motsvarar 0,1 procent. Medel för perioden januari-oktober 2023 är 148 fler barn vilket motsvarar 0,6 procent. Utfall september 2023 för fristående förskola är 76 fler barn än prognos vilket motsvarar 1,7 procent.

Verksamhet	15 juni	15 juli	25 aug	15 sep	15 okt**	Medel jan-okt
Förskola	323	644	116	92	15	181
Barn med skyddade personuppgifter	-9	-33	-34	-27	-27	-16
Pedagogisk omsorg	-7	-7	-37	-32	-32	-18
Total kommunal verksamhet	307	604	45	33	-44	148

Givet den senaste befolkningsprognosen och trenden i utfall av placerade barn beräknas en differens kunna uppgå till 100–150 barn för helåret 2023.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen har genomfört en extra uppföljning av de särskilda åtgärderna, som fattades beslut om efter augustirapporten. Förvaltningens bedömning är att de anpassningar som sker i verksamheten successivt kommer ge effekt och att förvaltningens budgeterade finansiella mål kommer att nås i december. Förvaltningen följer utvecklingen noga och är förberedd på att fatta ytterligare beslut för att nå det finansiella målet. Förvaltningen bedömer därmed att kommunfullmäktiges regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning samt reglerna för långsiktig ekonomiska hushållning följs.

Johan Olofson

Ulf Högberg

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Ekonomi, fastighet och säkerhet, intern service